

Handlingsplan for Grenlandssamarbeidet 2022



Dokument:	Handlingsplan for Grenlandssamarbeidet 2021	
Periode:	2021	
Kommuner:	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien	
Forsidefoto:	Foto av Júnior Ferreira fra Unsplash.com	
Vedtatt:	Kommunedirektørkollegiet	10.05.22
	Ordførerkollegiet	31.05.22
	Grenlandsrådet	
Nettside:	www.Grenlandssamarbeidet.no	

Innhold

1.	Bakgrunn	3
1.1.	Overordnende fokusområder for samarbeidet.....	3
1.1.1.	Helse	4
1.1.2.	Utdanning	4
1.1.3.	Infrastruktur	4
1.1.4.	Næringsutvikling.....	5
2.	Prosjekter	5
2.2.1.	eByggeSak.....	5
2.2.2.	Velferdsteknologi	6
2.2.3.	DigiTV.....	6
2.2.4.	Portal for miljø og helse	7
2.3.1	Samarbeid i beredskapssituasjoner.....	8
2.3.2.	Anskaffelse av saksbehandlingsverktøy	8
3.	Nettverk.....	9

1. Bakgrunn

Det utarbeides årlig en handlingsplan for Grenlandssamarbeidet som beskriver de konkrete interkommunale utredningsprosjektene som samarbeidet enten leder eller finansierer. Handlingsplanen for 2022 inneholder informasjon om seks interkommunale prosjekter.

Fra og med 2003 har Statsforvalteren (Fylkesmannen) satt av midler til utviklingstiltak som tildeles kommunesamarbeidene i fylket. Disse midlene, eller skjønnsmidlene som de også kalles, er en viktig finansieringskilde for å få realisert de ulike prosjektene. Hovedtanken bak skjønnsmidlene er å fange opp lokale forhold som ikke blir godt nok ivarettatt i inntektssystemet og gjennom andre faste tilskuddsordninger, samt bidra til fornying og utvikling av kommunene. Hovedfokus på utvikling, nytenkning, samarbeid og omstilling i kommunesektoren, er sentrale for tildeling av midlene.

Grenlandssamarbeidet har søkt Statsforvalteren om kr. 2 340 000 kr. til det interkommunale samarbeidet i 2022. Dette er både prosjekter mellom Telemarkskommunene og prosjekter med et rent Grenlandsfokus.

I hovedsak har overføringene de siste årene vært fra 2,2 til 2,4 millioner. I 2022 er midlene imidlertid konkurranseutsatt mellom alle kommunene i Vestfold og Telemark. Regionrådene i gamle Telemark vil dermed ikke være sikret en fast pott til prosjektene. Konkurransesettingen medfører at alle kommunene i fylket kan søke på midlene. Statsforvalteren har signalisert at dersom flere kommuner går sammen om prosjektsøknadene, så vil dette styrke søknadene. Regionstankegangen vil derfor fortsatt kunne være sentral i å skaffe skjønnsmidler.

I tillegg til skjønnsmidlene, bidrar kommunene med egenfinansiering av prosjektene. I de fleste tilfellene skjer dette gjennom egeninnsats.

Koronasituasjonen preget Norge også i 2021. Grenland var ikke noe unntak. Hvordan situasjonen vil være i 2022 er usikkert. Det må derfor tas høyde for at situasjonen kan påvirke alle aspekter ved kommunenes leveranser og tjenester. Dette vil også kunne påvirke Grenlandssamarbeidet.

1.1. Overordnende fokusområder for samarbeidet

I januar 2019 ble Grenlandsrådet enige om fire satsingsområder for Grenlandssamarbeidet. Disse områdene er henholdsvis helse, utdanning, infrastruktur og næring. Innenfor hvert av disse temaene er det flere underområder.

De fire satsingsområdene vil være førende for Grenlandssamarbeidets arbeid også i 2022. I hovedsak vil tematikken og dagsorden for Kommunedirektør- og Ordførerkollegiet samt Grenlandsrådet, fokusere på disse temaene. De fire satsingsområdene har bidratt til å gi Grenlandssamarbeidet en plattform hvor det i hovedsak er enighet mellom de seks kommunene. En samlet region som arbeider mot de samme målene, bidrar til å styrke både den enkelte kommunen og regionen som helhet¹.

Områdene omtales i korthet nedenfor.

¹ De fire satsingsområdene er belyst i satsingsdokumentet til Grenlandssamarbeidet: <http://www.grenlandssamarbeidet.no/globalassets/arsmeldinger/satsingsomraderforgrenlandssamarbeidet.pdf>

1.1.1. Helse

Innenfor temaet helse er det særlig sykehuset som er et viktig satsingsområde. STHF er en viktig aktør for alle Grenlandskommunene og det å styrke sykehusets posisjon er viktig for regionen. Videre har kommunene flere samarbeidsarenaer med sykehuset. Eksempelvis er det Helsefellesskapet i Telemark et eksempel på en slik arena. Helsefellesskapet er inndelt i tre deler; partnerskapet, strategisk utvalg og fem faglige utvalg. Disse arenaene gir både politisk og administrativ ledelse en rolle i partnerskapet, samtidig som at fagpersonell knyttes tettere på de andre utvalgene. Spesialrådgiver i Grenlandssamarbeidet er en del av sekretariatet til partnerskapet og strategisk utvalg.

Av andre områder innen helse nevnes fastlegeordningen, legevakt og kompetansesenter for miljø og helse.

1.1.2. Utdanning

Det overordnede temaet utdanning, rommer blant annet en satsing på universitetet, videregående skoler og andre aktuelle prosjekter. Universitetet er en svært viktig utdanningsinstitusjon for hele Grenland, og bidrar både med arbeidsplasser og kompetanse. Universitetsstrukturen har i de senere år vært gjenstand for store endringer i Norge. Det vil derfor både være viktig å arbeide for å styrke campus Porsgrunn og en styrking av tilbudet som eksisterer ved campuset.

Grenlandssamarbeidet ble i 2020 knyttet tettere på Kompetansebyen og Birkelandsinitiativet. Dette vil være et viktig arbeid i 2022, hvor det blant annet skal avholdes en samling med informasjon om Birkelandsprofessoratene. Både Kompetansebyen og Birkelandsinitiativet er viktige arenaer/initiativ for å styrke samarbeidet mellom kommunene og USN, samt styrking av campus Porsgrunn.

En av utfordringene for næringslivet i regionen er å få rekruttert riktig fagkompetanse. Dette skyldes blant annet at for få velger yrkesfag og andre retninger/linjer som næringslivet har behov for. Grenlandssamarbeidet skal sammen med kommunene forsøke å tilrettelegge og påvirke til at denne kompetansen blir tilgjengelig for næringslivet. Dette kan man blant annet oppnå ved å ha dialog rundt linjer ved videregående skoler, USN, m.fl.

1.1.3. Infrastruktur

Temaet infrastruktur er et bredt område, og favner over flere sentrale satsingsområder. Blant annet har det vært knyttet interesser til jernbane (Vestfoldbanen og Grenlandsbanen) samt ulike vegprosjekter (E18 m.fl.).

Videre er det flere områder innen infrastruktur som er sentrale. Grenland havn, Torp og satsinger innen telekommunikasjon og kraftforsyning er noen av disse. Grenlandssamarbeidet arbeider samlet opp mot disse områdene, blant annet i form av dialog, forvaltning, påvirkning og uttalelser. Særlig punktet om kraftforsyning har i de senere årene pekt seg ut som et viktig punkt for regionen. Det har vært flere møtepunkter om mot NVE, Skagerak Energi, m.fl. for å diskutere denne saken. Samarbeidet vil jobbe videre med dette i 2022.

1.1.4. Næringsutvikling

Det fjerde satsingsområdet er knyttet til næringsutvikling. I 2021 skjedde det store endringer knyttet til næringsarbeidet i Grenland, ettersom Vekst i Grenland (ViG) ble avviklet.

I 2022 vil Grenlandssamarbeidet kobles på næringsstjefskollegiet i Grenland. Dette medfører en link mellom Kommunedirektør-/Ordførerkollegiet og næringsstjefene. På denne måten skal Grenlandssamarbeidets organer kobles på arbeidet som skjer i regionen.

Videre foreslås det å etableres et kommunalt oppgavefelleskap i Grenland, slik at Grenland næringsfond og aksjeporteføljen som ViG eide, blir videreført i et Grenlandsperspektiv.

Det er også flere næringsområder som Grenlandskommunene er enige at man i fellesskap kan bygge oppom. Blant disse er Frier Vest, Herøya, Gromstul og Fikkjebakke viktige næringsområder for regionen. Næringsarbeid er viktig for videreutviklingen av Grenland som region, og er et satsingsområde som prioriteres av Grenlandssamarbeidet.

2. Prosjekter

I avsnittene som følger gis den en kort oversikt over prosjektene som mottar skjønnsmidler fra Grenlandssamarbeidet. Prosjektene hovedområder for 2022 vil også gjennomgå.

Saksbehandlingsprosjektet mottar imidlertid ikke støtte via skjønnsmidler. Videreføringen av prosjektene vil i varierende grad avhenge av om prosjektet får skjønnsmidler fra statsforvalteren. Dersom Grenlandssamarbeidet ikke mottar disse midlene fra statsforvalteren vil videre finansiering for prosjektene være mer usikker. Dette gjelder også forslag til nye prosjekter i fremtiden. Ettersom skjønnsmidlene er konkurranseutsatt hos den nye statsforvalteren, gir det mindre forutsigbarhet for prosjektene i fremtiden.

2.2.1. eByggeSak

Grenlandskommunen har en ambisjon om å benytte digitalisering til å forbedre, utvikle og tilby nye tjenester til innbyggere, organisasjoner og næringsliv. Kommunen har ansvar for at plan- og byggesaksprosesser baseres på grundige analyser. Videre skal saksbehandlingen være åpen og det skal være tilrettelagt for innsyn og medvirkning i prosessene. Ambisjonen er derfor at kommunen skal ha en digital plan- og byggesaksprosess som ivaretar dette behovet. Byggesaksbehandlingen krever at saksbehandlingssystemet er oversiktlig og lett å bruke. Dagens sak/arkiv-løsning ivaretar ikke dette på en tilstrekkelig god måte.

eByggeSak er en nasjonal standard som setter krav til fagsystem for kommunal byggesaksbehandling. Kravene er utformet slik at de kan benyttes ved anskaffelse av slike løsninger i markedet. Dette er et steg på veien til fulldigital byggesaksbehandling. eByggeSak vil være et selvstendig saksbehandlingssystem i motsetning til dagens sak/arkivløsning, der saksbehandling og arkivering skjer i det samme systemet. Det nye eByggesakssystemet vil kobles opp mot arkivsystem,

kartløsning, planregister, matrikkelen, e-postsystem osv. På denne kan saksbehandlingen foregå raskere og mer effektivt.

I løpet av første halvår 2022 er det planlagt at prosjektet skal gjennomføre evaluering av mottatte tilbud fra leverandører, for så å inngå i forhandlinger med dem. Dette gjøres i samarbeid med saksbehandlingsprosjektet for sak og arkiv, ettersom dette er en anskaffelse. Evalueringene og forhandlingene skal gi grunnlag for valg av leverandør.

I løpet av høsten 2022 går prosjektet over i en implementeringsfase av den valgte løsningen. Dette innebærer mye opplæring og testing, før man til slutt ønsker å godkjenne den valgte løsningen for eByggesak.

2.2.2. Velferdsteknologi

Framover skal norske kommuner yte helsetjenester til et større antall eldre, med langt flere og komplekse lidelser, og med færre helsepersonell og mindre kompetanse tilgjengelig. En betydelig økende andel eldre befolkning, innebærer økt behov for tjenester. Samtidig vil innbyggerne ha økte forventninger og etterspørre større grad av frihet og individuelt tilrettelagte tjenester. Dette vil også være tilfelle innenfor tjenesteområdene funksjonshemmede og psykisk helse der kostnads- og kompetanseutfordringene er krevende.

Nasjonale føringer og myndighetskrav for dette arbeidet handler om spredning av velferdsteknologiske løsninger, og også helseteknologi i kommunene. Målbildet for prosjektet har vært innføring av trygghetsteknologi med tilhørende prosesser innen 2021. Grenlandskommunene rapporterer på at dette i noe ulik grad er innført. Alle kommunene har anskaffet velferdsteknologiske løsninger og arbeidet med de ulike arbeidsprosesser som kreves for innføring. Kommunene er kommet noe ulikt i skalering av de forskjellige teknologiene, men har progresjon også i tidsrommet med pandemi.

Kommunene vil jobbe med videre skalering og tjenestsetting av trygghets og helseteknologi i 2022. Skalering og videreutvikling av trygghetsteknologien vil sammen med implementering av helseteknologi være hovedfokus. Deling og læring på tvers av kommunene er gode verktøy for å utnytte felles ressurser og kapasitet i Grenlandskommunene. Dette er en viktig del av prosjektets arbeid videre.

Helsedirektoratet oppfordrer kommunene til større regionale samarbeidsstrukturer slik Grenlandssamarbeidet er eksempel på. Gjennom prosjektdeltakelse fra hver kommune gis grunnlag for spredning, tjenesteutvikling og kompetansebygging innen feltet (velferdsteknologi). Felles arbeid i Grenland gir tverrfaglighet i arbeidet, og sikrer bruk og deling av kunnskap og erfaringer.

2.2.3. DigiTV

DigiTV (Digitale Telemark og Vestfold) er et forprosjekt på tvers av kommunene i det nye fylket. Flere regionale klyngenettverk innenfor digitalisering etableres nå over hele landet. De samarbeider om utviklingen av digitale innbyggertjenester, deler kompetanse og erfaring, og bidrar til at nasjonale løsninger blir spredt og tatt i bruk ute i regionene. Rask teknologisk endringstakt, høye forventninger fra innbyggere og nasjonale føringer utfordrer kommunene i deres arbeid med digitalisering av

tjenester. Hensikten med å samarbeide er å kunne spille på styrkene til hverandre, og dermed bidra til økt kvalitet og gjennomføringskraft i digitaliseringsarbeidet i kommunesektoren. Sammenlignbare prosjekter er blant annet gjennomført i Hordaland, Viken og Trøndelag. DigiTV er et spleiselag mellom regionrådene i gamle Telemark og kommunene i gamle Vestfold.

I 2022 vil prosjektet jobbe videre med kompetanseløftet hos de kommunale lederne, samt jobbe for en økt kompetanse i kommunene knyttet til nasjonale fellestjenester. DigiTV vil også sette i gang et prosjekt knyttet til Felles kommunal Journal, tidligere kjent som Akson. Videre skal DigiTV utarbeide en felles metodikk innen gevinstarbeid, innmelding av ønskede tiltak og porteføljestyling.

For å utnytte erfaringer og kompetansen som er ute i de ulike kommunene vil DigiTV også arbeide for å etablere regionale fagnettverk. Dette gjelder under følgende temaer.

- Regionalt fagnettverk e-helse (samle eksisterende fagnettverk under felles paraply for å bryte ned siloer og sikre gode innføringsløp, helhetlige løsninger, økt kvalitet og økt nytteverdi)
- Regional fagnettverk innen digitalisering i oppvekstsektoren
- Regionalt fagnettverk innen digitalisering innen teknisk
- Regionalt fagnettverk innen virksomhetsarkitektur
- Regionalt fagnettverk innen informasjonssikkerhet og personvern

2.2.4. Portal for miljø og helse

Prosjektet Portal for miljø og helse ble startet opp i Porsgrunn kommune i 2016. I 2019 ble prosjekteierskapet overført fra Sykehuset Telemark til Kompetansesenter for miljø og helse. I 2020 og 2021 skulle prosjektet utvikle en oversikt over klima, miljø, helse og miljørettet helsevern i Grenland. Det ble i den forbindelse utviklet en nettportalportal. Portalen gir enn oversikt over miljø- og folkehelsesituasjonen hos befolkningen og gi en oversikt/regnskap over klimagasser og miljøgifter i regionen.

Prosjektet har som mål å utvikle en lett tilgjengelig portal med en oversikt over miljø- og helse-relatert informasjon i Grenland. Grenlandskommunene får økt kompetanse om klima, miljø og helse og en felles kommunikasjonskanal for formidling av kunnskap, basert på sikre kilder. Portalen skal gjøre det enklere for befolkningen i Grenland å finne relevant informasjon, og kunne ta gode helsevalg.

I 2022 ønsker prosjektet å videreutvikle oversikten over kilder til data og informasjon til selve portalen. Videre blir det sentralt å oppdatere og fylle nettstedet med nytt og relevant innhold, eksempelvis om forurensning fra luft/vann/miljøgifter/jord i Grenland. Nettstedet skal ha lenker til etablerte kilder og en enkel oversikt over helsetilstanden i regionen.

Portalen er noe som må oppdateres jevnlig. Det er derfor sentralt at det utarbeides en plan for løpende, årlig vedlikehold av databasen og hjemmesiden. På denne måten holder dataene og portalen seg relevante. Det er også et viktig moment at portalen må synliggjøres, slik at befolkningen blir kjent med portalen og finner dette som et naturlig sted å gå, for å søke data og informasjon. Det vil i 2022 arbeides for å synliggjøre portalen via både sosiale medier, presse, m.m.

2.3.1 Samarbeid i beredskapssituasjoner.

Koronapandemien slo ut over Norge i løpet av det første kvartalet i 2020. Et drøyt år senere står landet fortsatt i en pandemi. Covid-19 viruset har endret drastisk på levemåte, samhandling og store deler av næringslivet. Også for kommunene har situasjonen endret drastisk på tjenester, etterspørsel og måte å arbeide på. Koronapandemien har påvirket alt fra barnehager og skoler, helsetjenester, beredskapsarbeid og hjemmekontorløsninger for de ansatte.

Ettersom virkningen av pandemien slår brett ut, har det også endre på kommunens virke. Smittesporing, koronatelefoner og vaksinerer er blant de nye oppgavene kommunene har måttet legge til sin oppgaveportefølje. Videre er det flere av de allerede eksisterende oppgavene som har fått endret karakter. Hjemmeundervisning, hjemmebesøk og kommunikasjonsarbeidet er eksempler på dette.

Samtidig har den krevende beredskapssituasjonen avdekket muligheter for økt samarbeid og koordinering. Flere av de nye oppgavene løses innenfor egne kommunegrenser. I enkelte tilfeller er det mulig at interkommunale løsninger kunne vært et godt alternativ. For de oppgavene som bør løses innenfor egen kommune, kan det allikevel sikres en kunnskaps- og erfaringsoverføring mellom kommunene. Det er også sentralt at disse oppgavene løses likest mulig på tvers av kommunegrensene.

Tanken bak prosjektet bygger på en bred tankegang med å avdekke muligheter for samarbeid knyttet til dagens situasjon og andre beredskapssituasjoner. For å avdekke behovene, vil det være viktig med en bred erfarings- og statusutveksling. Det er erfaringene som viser hvor skoen har trykt. Etter at behovene er avdekket ønsker kommunene å se nærmere på hvilke muligheter det er for å samarbeide om dette videre. Dersom det er muligheter for samarbeid, vil kommunene sette ned ressurser til å utrede aktuelle muligheter. Disse ressursene kan omtales som ressursgrupper, som igjen rapporterer til styringsgruppen (kommunedirektørene).

Om det imidlertid er bedre at tjenestene/arbeidet gjennomføres lokalt, vil man kunne se nærmere på hvordan man sørger for kvalitet, likeverdighet og kunnskapsoverføring på tvers av kommunegrensene. Et slikt arbeid vil kunne medføre positive synergier for kommunene, uten å lede til et direkte samarbeid.

Arbeidet i 2021 ble svært forhindret av koronasituasjonen, og prosjektet har derfor ikke hatt den ønskede fremdriften. Prosjektet vil derfor være knyttet til avdekking av eventuelle muligheter for samarbeid og kunnskapsoverføring i 2022. Dersom det er muligheter for samarbeid mellom kommunene, vil dette følges opp med et konkret arbeid rettet mot dette.

2.3.2. Anskaffelse av saksbehandlingsverktøy

Kommunedirektørkollegiet i Grenland vedtok i sak 24/20 å utarbeide en projektskisse/mandat for anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem for de seks Grenlandskommunene. Det ble opprettet en prosjektgruppe bestående av representanter fra kommunene, fra IT-samarbeidet i Grenland (ITG), Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI) og spesialrådgiver fra Grenlandssamarbeidet. Prosjektgruppen har representanter fra flere sentrale roller for bruk og drift av dagens sak-arkivløsning. Kommunedirektørkollegiet utgjør prosjektets styringsgruppe. Det ble tilsatt en prosjektleder for anskaffelsen og prosjektleder tiltrådte 16.11.20.

I prosjektet legges det opp til en overgang fra dagens on-premises-løsning til et skybasert saksbehandlingssystem. I en skybasert løsning vil videreutvikling og oppgraderinger av systemet være implementert i driften i og med at løsningen vil være felles for alle som bruker skytjenesten. Dette i motsetning til dagens system der utvikling og oppgraderinger prises og utføres hos hver enkelt kunde. Kostnadene til drift og vedlikehold av skytjenester vil omfatte mer enn dagens drift og vedlikehold og forventes derfor å stige noe. Kostnadene til kjøp av nye versjoner og spesialløsninger av programmet er forventet å falle.

I løpet av første halvår 2022 er det planlagt at prosjektet skal gjennomføre evaluering av mottatte tilbud fra leverandører, for så å inngå i forhandlinger med dem. Dette gjøres i samarbeid med eByggesaksprosjektet, ettersom dette er en felles anskaffelse. Evalueringene og forhandlingene skal gi grunnlag for valg av leverandør. Saksbehandlingsverktøyet er vektlagt mest i denne anskaffelsen.

I løpet av høsten 2022 går prosjektet over i en implementeringsfase av den valgte løsningen. Dette innebærer mye opplæring og testing, før man til slutt ønsker å godkjenne den valgte løsningen.

3. Nettverk

Det er etablert en rekke mer uformelle administrative faglige nettverk blant Grenlandskommunene. Det nevnes blant annet:

- Barnevern
- Kulturforvaltning
- HR-området
- HMS-forum
- Kompetansenettverk
- Samarbeidsforum for miljø
- Geodatatjenester
- Velferdsteknologi
- Kommunikasjonsnettverk

Slike fag- og læringsnettverk sees på som en viktig strategi for å styrke arbeidet med felles utfordringer i regionen. Flere av nettverkene trekker frem positive effekter av å samarbeide på tvers. I lys av koronasituasjonen har dette blitt enda tydeligere. Nettverkene gir gode og viktige arenaer for samarbeid kunnskaps- og erfaringsutveksling. Eksempelvis er Beredskapsnettverket, HR-nettverket og kommunikasjonsnettverket eksempler på dette.